

Brüssel, 9. oktoober 2020
(OR. en)

11413/20

COSI 142
JAIEX 88
CORDROGUE 50
CT 74
COPS 306
CRIMORG 74
IXIM 97
ENFOPOL 231
ENFOCUSTOM 101
CYBER 184
JAI 765

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9478/2/20 REV 2
Teema:	Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne menetluste kohta sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalises komitees (COSI) ajavahemikul 2019. aasta jaanuarist kuni 2020. aasta juunini

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 71 ning sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) moodustamist käsitleva nõukogu otsuse 2010/131/EL artikli 6 lõikele 2 teavitab nõukogu Euroopa Parlamenti ja liikmesriikide parlamente alalise komitee tegevusest.

Käesoleva dokumendi lisas on esitatud Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne menetluste kohta COSIs ajavahemikul 2019. aasta jaanuarist kuni 2020. aasta juunini, milles COSI leppis kokku 23. septembril 2020 toimunud komitee liikmete mitteametliku videokonverentsi järel.

**Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne menetluste kohta
sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalises komitees (COSI) ajavahemikul 2019. aasta
jaanuarist kuni 2020. aasta juunini**

Sisukord

1.	Kokkuvõte	5
2.	Horizontaalsed küsimused	11
	2.1 ELi sisejulgeoleku tulevik	11
	2.2 Tehnoloogia areng ja sisejulgeolek	13
	2.2.1 ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus	13
	2.2.2 Nõukogu järelused uudse teabe kasutamise kohta politseitöös	14
	2.3 COVID-19 mõju sisejulgeolekule ja talitluspidevuse säilitamisele	14
3.	Terrorismivastane võitlus	16
	3.1 ELi reageerimine terrorismile	16
	3.2 Lahinguväljateave	17
	3.3 Tagasipöörduvad terroristidest välisvõitlejad	17
	3.4 Vägivaldne paremäärmuslus	18
	3.5 Ohu hindamine terrorismivastase võitluse valdkonnas ELis	18
	3.6 KBRT-oht	18
	3.7 Võitlemine antisemitismi vastu: ülevaade olukorrast ja edasine tegevus	19
4.	Organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitlev ELi poliitikatsükkel / EMPACT	20
	4.1 Organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli rakendamine ja läbivaatamine	21
	4.2 EU SOCTA 2021	21
	4.3 Sõltumatu hindamine	22
	4.4 Rahastamine	23
	4.5 Aruandlusmehhanism	24
	4.6 Nähtavus	24
	4.7 Ühismeetmete päevad	25

5.	Organiseeritud ja raske rahvusvaheline kuritegevus – temaatiline fookus.....	26
5.1	Finantsuurimise, sealhulgas kriminaaltulu jälitamise talituste tõhustamine	26
5.2	Ebaseaduslik uimastikaubandus	27
5.3	Rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus.....	28
5.4	Maffialaadsed organiseeritud rühmitused	29
5.5	Dokumentidega seotud pettus	29
6.	Sise- ja välispoliitika seotus	30
6.1	ÜJKP ning JSK valdkonna koostöö: ÜJKP tsiviiltegevuse kokkulepe.....	30
6.2	Hübriidohud.....	30
7.	Koostöö Lääne-Balkani partneritega	32
8.	Teabehaldus	34
9.	Toll: tolli poolt sisejulgeolekusse antava panuse suurendamine	36
10.	Koolitus	37
11.	COSI toetusrühma roll.....	38
12.	Järeldused	38
13.	I lisa – COSI ja COSI/PJK kohtumised 2019. aasta jaanuarist kuni 2020. aasta juunini.....	39
14.	II lisa – Lühendid.....	40
15.	III lisa – EMPACTi 2019. aasta operatiivtegevuskavade üldine teabeleht	42

Käesolev aruanne on seitsmes Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele esitatav aruanne vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 71 ning sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alalise komitee (COSI) moodustamist käsitleva nõukogu otsuse 2010/131/EL artikli 6 lõikele 2, milles sätestatakse, et nõukogu peab teavitama Euroopa Parlamenti ja liikmesriikide parlamente alalise komitee tegevusest.

Aruandes tutvustatakse **COSI tegevust ajavahemikul 2019. aasta jaanuarist kuni 2020. aasta juunini** Rumeenia, Soome ja Horvaatia eesistumise ajal.

1. KOKKUVÕTE

COSI jätkas Rumeenia, Soome ja Horvaatia kolmiku eesistumise ajal oma volituste täitmist, et **hõlbustada, edendada ja tugevdada** ELi liikmesriikide **operatiivkoostöö koordineerimist** sisejulgeoleku valdkonnas. Nendes ülesannetes on COSI toiminud järelevalve-, nõustava ning otsuseid tegeva organina, kuhu kuuluvad kõrged esindajad ja eksperdid kõikidest ELi liikmesriikidest ja vajaduse korral asjaomastest justiits- ja siseküsimumuste (JSK) asutustest, luues koostoimeid politsei, tolli, piirivalve, õigusasutuste ja muude asjaomaste osalejate tegevuse vahel.

Kolme nimetatud riigi eesistumisajal on COSI-s toimunud palju arenguid, tehtud on edusamme ning saavutatud konkreetseid operatiivtegevuse tulemusi, kuid COSI on pidanud käsitlema ja lahendama ka praeguse COVID-19 pandeemiaga kaasnenud probleeme ja raskusi.

Ajavahemikul 2019. aasta jaanuarist kuni 2020. aasta juunini on COSI juhtinud mitme **horisontaalse küsimusega** seotud arengut ja edusamme.

Üldine arutelu **ELi sisejulgeoleku tuleviku** üle mõjutas komitee tegevust aruandeperioodil 2019.–2024. aasta strateegilise tegevuskava rakendamiseks justiits- ja siseküsimumuste valdkonnas. Arutelu algatati 2019. aasta esimesel poolel Rumeenia eesistumise ajal,¹ sellesse süveneti üksikasjalikult Soome eesistumise ajal 2019. aasta teisel poolel ning seda jätkati 2020. aastal Horvaatia eesistumise ajal. 2019. aasta teisel poolel toimus nõukogu arutelude ettevalmistamiseks hulk temaatilisi arutelusid mitme COSI juhitud horisontaalse töösuuna üle, mis hõlmasid õiguskaitsealase operatiivkoostöö raamistiku tõhustamist ning uute tehnoloogiate ja hübriidohtude mõju sisejulgeolekule, ELi justiits- ja siseküsimumuste asutuste rolli, teabe haldamist ja automatiseerimist ning õiguskaitseasutuste koolitamist.

¹ 9393/19.

Nõukogu kinnitas 2019. aasta detsembris eesistujariigi Soome aruandes² esitatud horisontaalsed töösuunad, et juhtida edasist arengut sisejulgeoleku valdkonnas. Põhiteemad, mis rajanesid põhiõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamisel, olid julgeoleku valdkonna integreeritud lähenemisviisi tugevdamine asutuste ja valdkondade vahelise tõhustatud koostöö rõhutamise kaudu ning kogu liidus õiguskaitseasutuste digiüleminekul toetamise vajaduse ja võimalike vahendite analüüsimine.

ELi justiits- ja siseküsimuste asutuste roll oli valdkondadevaheline teema mitme põhiküsimuse puhul, nagu tehnoloogia areng ja murranguliste tehnoloogiate mõju, sisejulgeoleku teabehalduse raamistiku tugevdamine, keskendudes andmeanalüüsi võime suurendamisele, ja õiguskaitsealase operatiivkoostöö raamistiku tugevdamine.

COSI käsitleb sisejulgeolekuga seotud probleeme tehnoloogiliselt ja digitaalselt üha võimekamaks muutuv maailmas. Seda silmas pidades peab õiguskaitse suutma nende arengutega sammu pidada. ELi sisejulgeoleku tulevikku käsitleva üldise arutelu raames avaldasid liikmesriigid toetust **justiits- ja siseküsimuste innovatsioonikeskuse** loomisele Europolis, milleks ministrid andsid 2019. aasta oktoobris toimunud justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil volitused. 2020. aastal paluti COSI-l nõukogu volitustest lähtuvalt kinnitada ja rakendada ellu peamised ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse loomise põhimõtted, et luua terviklik sisejulgeolekule keskenduv käsitlus, mitut asutust hõlmav lähenemisviis, mis tugineb olemasolevate võimete vastastikusele täiendavusele ja koostoimele, kaasavusele ja ühisele rakendamisele, et käsitleda julgeolekuvaldkonna osalejate vajadusi ja määrata kindlaks innovatsiooni edendamise võimalused.

COVID-19 pandeemia on meie ühiskonda tohutult mõjutanud ning toonud loomulikult kaasa muutusi õiguskaitstes ja sisejulgeolekus. Pärast pandeemia puhkemist suunas COSI oma tegevuskava kiiresti ümber, et tähelepanelikult jälgida ja analüüsida pandeemia mõju sisejulgeolekule. Justiits- ja siseküsimuste asutuste toetusel tagati väga hea olukorratundlikkus kuritegevuse arengust ning seda jälgiti korrapäraselt. Talitluspidevuse säilitamine oli teine aspekt, millele pöörati erilist tähelepanu, kuna liikmesriigid olid kutsunud selgelt üles ELi operatiivkoostöö raamistiku konsolideerimisele ning kogu ELi hõlmavate IT-lahenduste väljatöötamisele, et suurendada ühendatust ja edendada teabevahetust tulevikus.

² 14297/19.

Lisaks jätkas COSI pandeemia ajal otsuste tegemise protsessi jälgimist ning selles nõu ja abi pakkumist, kasutades alternatiivseid töömeetodeid, nagu kirjalikke menetlusi suhtlemiseks COSI toetusrühmaga ja kirjalikke menetlusi ning videokonverentse, et pidada COSI koosolekuid delegatsioonidega.

Terrorismivastane võitlus oli COSI päevakorras jätkuvalt oluline prioriteet.

Peale terrorismivastasest võitlusest tuleneva ohu hindamise pöörati erilist tähelepanu **terroristidest välisvõitlejate**, sealhulgas tagasipöördujatega seotud arengusuundadele. Nende poolt põhjustatud võimalik terrorismioht on suur probleem nii poliitilisel kui tegevustasandil. COSI arutas, millist protsessi tuleks kasutada selleks, et sisestada SISi usaldusväärsetelt kolmandatelt riikidelt saadud teavet terrorismis kahtlustatavate terroristidest välisvõitlejate kohta, mis andis parema ülevaate ELi ja siseriiklike õigusaktide kohaselt olemas olevatest võimalustest ning võimaldas määrata kindlaks aspektid, mida tuleks veel ühtlustada.

Pärast 2019. aasta teisel poolel terrorismi töörühmas toimunud ekspertide arvamuste vahetust konsolideeris COSI nõukogu arutelu ettevalmistamiseks nimetatud raamistiku, et ühtlustada reageerimist **vägivaldsele paremäärmuslusele**, mille tulemusel kiideti heaks selle küsimuse käsitlemiseks vajalikud prioriteetsed meetmed.

COSI-l oli jätkuvalt keskne roll organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva **ELi poliitikatsükli** / EMPACTi juhtimisel. Nagu ette nähtud ELi poliitikatsükli pädevusraamistikus, jätkas COSI koos oma toetusrühmaga nõukogus operatiivtegevuskavade rakendamise hindamist, teostades järelevalvet liikmesriikide ja teiste asjaomaste osaliste osalemise üle, et tagada nende pühendumine ning vajalik inimressursside ja rahaliste vahendite eraldamine. Komitee jätkas lisaks sellele operatiivtegevuskavade täitmisel saavutatud edu hindamist kaks korda aastas, tuginedes Europoli järeldustele operatiivtegevuskavade rakendamise kohta ning juhtide ja EMPACTi riiklike koordinaatorite aruannetele.

Aruandeperioodil keskenduti aruandlusmehhanismi lihtsustamisele, et tagada operatiivtegevuskavade rakendamist käsitlevate aruannete ratsionaliseerimine, mis aitaks rakendamist paremini jälgida. 2020. aasta veebruaris loodi uus aruandlusmehhanism. Selle aja jooksul sillutas COSI teed ka järgmise ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu (EU SOCTA) vastuvõtmisele, milles määratakse kindlaks **ELi kuritegevusvastase võitluse prioriteetid ajavahemikuks 2022–2025**. COSI arutas sellega seoses **EU SOCTA kasutajanõudeid**³ ning muudetud **EU SOCTA metoodikat**⁴ ja jõudis nende suhtes kokkuleppele.

³ 9038/1/19 REV 1.

⁴ 13732/1/19 REV 1.

Rõhutati veelgi vajadust suurendada **ELi poliitikatsükli nähtavust**, et esile tõsta organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevuse vastases võitluses saavutatud konkreetseid operatiivtegevuse tulemusi. EMPACTi nähtavuse parandamiseks pikas perspektiivis koostatakse **teabevahetuse tegevuskava**. Selleks, et tutvustada inimestele ELi poliitikatsükli/ EMPACTi operatiivtegevuse tulemusi, avaldati asjakohased **teabelehed**⁵ ning iga-aastane **reklaamvideo**⁶.

Organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevuse valdkonnas keskendus COSI mitmele temaatilisele töösuunale. Korraldati poliitiline mõttevahetus **finantsuurimiste tõhustamise** üle, et võidelda raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu, ning rõhutati vajadust võtta finantsuurimiste puhul kasutusele terviklikum lähenemisviis, mis hõlmaks meetmeid vara tagasivõtmise ja konfiskeerimise kohta, rahapesu andmebüroode vahelise koostöö ja Europoli rolli kohta selles koostöös ning sularaha- ja virtuaalmaksete kohta.

Selle arutelu alusel koostati õiguskaitse töörühmas nõukogu järeldused, mis võeti vastu 2020. aasta juunis⁷.

Võttes arvesse **ELi uimastiturgude 2019. aasta aruannet**, pidas COSI temaatilise arutelu, märkides, et ELi uimastiturg muutub üha keerulisemaks, kohandavamaks ja uuenduslikumaks, mistõttu tuleb uurida poliitikasuundi, mida saaks edasi arendada selleks, et paremini reageerida pidevalt arenevale ebaseaduslikule uimastikaubandusele. Arutati sellega kaasnevat ohtu Euroopa julgeolekule ning probleeme seoses poliitikakujundamise ja õiguskaitsega ning rõhutati vajadust pöörata integreeritud, tasakaalustatud ja tõenduspõhise, prognoosidele tugineva uimastipoliitika raames teravdatud tähelepanu ebaseaduslikule uimastikaubandusele. COSI antud suuniste alusel paluti horisontaalsel narkootikumide töörühmal õiguskaitse töörühma toel määrata kindlaks konkreetsed meetmed, mida saaks võtta selleks, et parandada ELi reageerimist ebaseaduslikule uimastikaubandusele⁸. COSI kiitis 2020. aasta mais heaks **strateegilised ja operatiivmeetmed uimastikaubandusele reageerimise tõhustamiseks**⁹.

⁵ 7623/20.

⁶ <https://newsroom.consilium.europa.eu/embed/219485>.

⁷ 8605/20.

⁸ 5756/20.

⁹ Dokument 7743/20, mida hiljem muudeti vastavalt dokumendile COSI 7743/1/20 REV 1.

COSI töös keskenduti jätkuvalt sellele, et tõhustada **reageerimist rändajate smugeldamise võrgustikele**.

23. jaanuaril 2020 toimunud justiits- ja siseministrite mitteametliku kohtumise järelmeetmena vahetati COSI-s arvamusi, pidades silmas Europoli, Frontexi ja EASO ühisaruannet **rändajate smugeldamise vastase võitluse kohta Lääne-Balkanil**. Delegatsioonid toetasid tõhustatud teabevahetuse arendamist Lääne-Balkanil, milles võiks eeskuju võtta olemasolevatest ELi mehhanismidest. Leiti, et ELi asutuste parem esindatus piirkonnas oleks teatavatel juhtudel kasulik, kuid samal ajal rõhutati, et erinevate ELi osaliste tegevust tuleks tõhusamalt koordineerida. Tuginedes headele operatiivtegevuse tulemustele, innustas komitee Lääne-Balkani partnereid ELi poliitikatsükli / EMPACTis aktiivsemalt osalema.

Pärast ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe vastuvõtmist on jätkatud jõupingutusi, mis on seotud ÜJKP tsiviilstruktuuride ja JSK osalejate vahelise koostöö ning koostoime ja vastastikuse täiendavuse tugevdamisega. **Sise- ja välisjulgeoleku vahelise seose** raames keskendusid COSI ning poliitika- ja julgeolekukomitee sellel perioodil ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe rakendamisele. Nõukogu JSK ja ÜJKP tööorganite ühiskoosolekutel osalejatele on seni esitatud kolm eraldi minikontseptsiooni kokkuleppes kindlaks määratud julgeolekuprobleemide kohta ning sellega seotud töö edeneb. Üldiselt toetatakse minikontseptsioonil põhinevat lähenemisviisi tsiviilkokkuleppe rakendamiseks konkreetsete projektide ja katseprojektide kaudu sõltuvalt missioonist.

Hübriidohtude käsitlemisel tugines COSI järeldustele, mis tehti stsenaariumipõhise poliitilise arutelu käigus 2019. aasta juulis Helsingis toimunud mitteametlikul ministrite kohtumisel. Delegatsioonid nõustusid, et rakendada tuleks mitut valdkonda hõlmavat riikliku ja ELi tasandi lähenemisviisi, ning rõhutasid ELi asutuste rolli liikmesriikide jõupingutuste toetamisel. Selle arutelu alusel toimus nõukogus 2019. aasta oktoobris poliitiline mõttevahetus.

Prioriteet, millele COSI tähelepanu jätkuvalt juhiti, oli **koostöö Lääne-Balkaniga**. Nagu rõhutas eesistujariik Horvaatia, on kogu Euroopa julgeoleku jaoks oluline lähendada Lääne-Balkani partnereid ELi tegevusstandarditele ja -mehhanismidele.

COSI arutas **teabehaldust**, käsitledes seda sisejulgeoleku tuleviku arutelu raames eraldi teemana. Lõppkasutajate huvides kutsusid delegatsioonid üles looma terviklikku teabehalduse poliitikaraamistikku, mis hõlmaks kogu andmeahelat alates andmetele juurdepääsust kuni tõhusa andmevahetuse ja andmekasutuse, andmete kvaliteedi, andmeanalüüsi, automatiseerimise ja meetmeni, et tagada struktureeritud edusammud. COSI kinnitas, et andmeid on vaja täiendavalt automatiseerida, mis on eelkõige vajalik suurandmete analüüsi puhul. Koostalitlusvõime rakendamist peeti ühehäälselt absoluutseks prioriteediks, milleks on vaja püsivalt ELi toetust, et tegeleda mitte ainult selle tehnilise rakendamisega, vaid ka vajadusega luua selle praktiliseks toimimiseks vajalik häälestus. Mõned delegatsioonid teatasid, et koostalitlusvõime laiendamisega detsentraliseeritud süsteemidele tuleb olla ettevaatlikum, kuni ei ole tagatud paketi täielikku rakendamist.

Komitee pööras endiselt suurt tähelepanu tolli poolt sisejulgeolekusse antava panuse suurendamisele. COSI arutas võimalusi, kuidas veelgi tugevdada niisugust koostööd, mida peetakse organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses hädavajalikuks¹⁰. Delegatsioonid rõhutasid tolli positiivset koostööd organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli / EMPACTiga ning innustasid süvendama koostöötet kümnenenda tollialase tegevuskavaga.

ELi õiguskaitsealase koolituse puhul (veel üks horisontaalne teema sisejulgeoleku tulevikku käsitlevates aruteludes) väljendati toetust sellele, et kogu ELi koolitustegevuse jaoks kehtestataks standardne õppekava, võttes arvesse riikide erinevusi, ning tehti ettepanek kehtestada kvaliteedi sertifitseerimise standardid. Üksmeelset toetust väljendati vahetusprogrammide edasiarendamisele.

COSI-le on esitatud korrapäraselt ajakohastatud teavet JSK asutuste vahelise koostöö ja suhtluse kohta, näiteks **JSK asutuste võrgustiku** tegevust käsitlevate aruannete kaudu. Võrgustiku eesistujaks oli 2019. aastal Europol ja 2020. aastal Eurojust.

COSI toetusrühm pakkus jätkuvalt pidevat tuge COSI töö hõlbustamiseks, eelkõige organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli raames. Ta valmistas ette COSI arutelusid, kas viies lõpule teatud tehnilisemat laadi küsimuste käsitlemise või tegeledes COSI arutelude ratsionaliseerimise ja ettevalmistamisega.

¹⁰ 7664/1/20 REV 1.

2. HORISONTAALSED KÜSIMUSED

2.1 ELi sisejulgeoleku tulevik

Nõukogu pidas 2019. aasta juunis poliitilise mõttevahetuse teemal „**ELi politseitöö tulevik**“,¹¹ mis oli osa ühisest mõttevahetusest sisejulgeoleku tulevase suuna üle.

Eesistujariik Soome edendas seda mõttevahetust ELi strateegilisele tegevuskavale tuginedes, korraldades muu hulgas mitu temaatilist arutelu, milles käsitleti erinevaid sisejulgeoleku-, rände- ja õigusaspekte. Eesmärk oli konsolideerida aasta lõpuks arutelude tulemused ning kinnitada nõukogu seisukoht justiits- ja siseküsimuste valdkonna tulevase suuna kohta.

Erilist tähelepanu pöörati probleemidele ja vajadustele, mis olid ilmnenud seoses võetud meetmete rakendamise tõhususe, tehnoloogia arengu, teabehalduse, õiguskaitsealase koolitamise, operatiivkoostöö, ELi justiits- ja siseküsimuste asutuste rolli ja muuga.

Seejärel algatati 2019. aasta juulis justiits- ja siseküsimuste nõukogu mitteametliku istungi ettevalmistamiseks toimunud COSI mitteametlikul kohtumisel arutelud, kus tõstatati mitu keskse tähtsusega horisontaalset teemat. Temaatilised arutelud toimusid ka asjaomastes töörühmades, nagu õiguskaitse töörühm, terrorismi töörühm ja teabevahetuse töörühm (DAPIX IE) (IXIM), ning COSI-s toimusid täiendavad ettevalmistused ministrite aruteluks. Üksikasjalikumalt analüüsiti muu hulgas järgmisi teemasid: õiguskaitsealase operatiivkoostöö raamistiku tõhustamine, uute tehnoloogiate ja hübriidohtude mõju sisejulgeolekule, ELi justiits- ja siseküsimuste asutuste roll, teabe haldamine ja automatiseerimine ning õiguskaitseasutuste koolitamine.

Ühel 2019. aasta septembris COSI-s toimunud aruteludest keskenduti uutele tehnoloogiatele ja sisejulgeolekule¹². Selles rõhutati tehnoloogia arengu mõju õiguskaitsele, kusjuures COSI väljendas oma täielikku toetust nn **sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse** loomisele, mille puhul tuleks uute tehnoloogiate kasutuselevõtmisel süstemaatiliselt arvesse võtta õiguskaitse vajadusi.

¹¹ 9027/19.

¹² 12224/19.

Erinevate temaatiliste arutelude tulemused võeti kokku 2019. aasta detsembris nõukogule esitatud eesistujariigi aruandes,¹³ kus tõsteti esile neli põhiküsimust.

Märgiti, et õiguskaitseasutused peaksid kasutama kavandatava innovatsioonikeskuse toetusel **proaktiivset lähenemisviisi uutele tehnoloogiatele** ning rõhutati õiguskaitseasutuste vajaduste arvessevõtmise tähtsust.

Kutsuti üles looma terviklik ja **tõhus teabehalduse** raamistik, mis tagaks kogu olemasoleva vajaliku teabe kiire ja tõhusa kättesaadavuse, töötlemise, **analüüsimise** ja vahetamise, et see võimaldaks võtta meetmeid teabepõhisel viisil.

Valdkondadevahelise piiriülese koostöö puhul märgiti vajadust vaadata läbi piiriülese õiguskaitsealase koostöö õigusraamistik ja Europoli volitused, et kohandada need praegusele olukorrale ja tulevastele väljakutsetele.

Erinevate sisejulgeolekuga seotud ohtude käsitlemiseks soovitati kasutada **terviklikku lähenemisviisi julgeolekule**. Rõhutati, et kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades ja asjaomaste osalejate vahel tuleb töötada strateegilisemalt, koordineeritumalt ja sidusamalt.

Kogu arutelu jooksul valitses üksmeel selle suhtes, et ELi justiits- ja siseküsimuste asutuste ja eelkõige Europoli jaoks tuleb tagada kestlikud finantsväljavaated ning pidevalt areneva ja kiiresti muutuva julgeolekumaastiku kontekstis sisejulgeoleku prioriteetide rakendamiseks piisavad vahendid. Sellega seoses võtsid delegatsioonid teadmiseks järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027)¹⁴ üle peetavate läbirääkimiste seisu ja nõustusid, et riiklikul tasandil tuleb teha koostööd rahandusministritega, tagamaks, et mitmeaastase finantsraamistiku üldmääruse üle peetavatel läbirääkimistel võetaks arvesse vajadust eraldada sisejulgeoleku prioriteetide rakendamiseks proportsionaalsed vahendid.

¹³ 14297/19.

¹⁴ 9034/19.

2.2 Tehnoloogia areng ja sisejulgeolek

2.2.1 ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskus

Komitee pidas uusi tehnoloogiaid ja sisejulgeolekut käsitleva nõukogu arutelu ettevalmistamiseks¹⁵ 2019. aasta septembris arvamuste vahetuse, mis oli osa üldisest arutelust ELi sisejulgeoleku tuleviku üle. Delegatsioonid toetasid **justiits- ja siseküsimuste innovatsioonikeskuse** loomist, mida haldab Europol, rõhutades samal ajal vajadust eraldada selle toimimiseks **piisavad rahalised vahendid**. Selleks andis nõukogu oktoobris ulatuslikud volitused.

Selleks et jätkata nõukogu volituste kohaselt tööd ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse loomiseks, paluti COSI-l 2020. aasta veebruaris kinnitada ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse loomise peamised põhimõtted,¹⁶ s.t terviklik sisejulgeolekule keskenduv käsitlus, mitut asutust hõlmav lähenemisviis, mis tugineb olemasolevate võimete vastastikusele täiendavusele ja koostoimele, kaasavusele ja ühisele rakendamisele, et käsitleda julgeolekuvaldkonna osalejate vajadusi ja määrata kindlaks edasised arenguvõimalused. Komitee rõhutas, et keskuse tegevus- ja finantsmudelit tuleb edasi arendada. Asjaomastel justiits- ja siseküsimuste asutustel paluti tutvustada katseprojekte, mis näitaksid ELi innovatsioonikeskuse kaudu mitut asutust hõlmava lähenemisviisi lisaväärtust.

Pärast veebruaris toimunud COSI koosolekul saavutatud laialdast kokkulepet nimetatud keskuse raamistiku suhtes, pidas COSI 2020. aasta mais videokonverentsi teel mitteametliku arutelu, et täpsustada peamisi põhimõtteid, mida järgitakse ELi sisejulgeoleku innovatsioonikeskuse loomisel¹⁷.

Europol koordineerib komisjoni toetusel vajalikke halduskorraldusega seotud küsimusi, sealhulgas juhtrühma tegevust käsitleva kodukorra koostamist, mis esitatakse seejärel COSI-le kinnitamiseks.

¹⁵ 12224/19.

¹⁶ 5757/20.

¹⁷ 7829/20.

2.2.2 Nõukogu järeldused uudse teabe kasutamise kohta politseitöös

Pärast seda, kui ministrid väljendasid 2019. aasta jaanuaris toimunud justiits- ja siseküsimumuste nõukogu mitteametlikul istungil ulatuslikku toetust eesistujariigi algatusele **uudse teabe kasutamise kohta politseitöös**, vahetas COSI arvamusi eesistujariigi esitatud kontseptsiooni¹⁸ põhielementide üle. COSI rõhutas kiireloomulist vajadust sujuvama protsessi järele, et abistada õiguskaitseasutusi kogu liidus digitaalsete andmete valdkonnas rakendatavate tehnoloogiate ja vahendite mõistmisel, arendamisel ja kasutamisel ning toetada teadus- ja innovatsioonialgatusi. Selle mõttevahetuse järelmeetmena esitas Europol teadmiste vahetamise platvormi¹⁹ väljatöötamiseks tegevuskava ning **nõukogu võttis** 2019. aasta juunis **vastu järeldused**²⁰.

2.3 COVID-19 mõju sisejulgeolekule ja talitluspidevuse säilitamisele.

COSI tõstis 2020. aasta kevadel oma tegevuskava²¹ keskmesse **COVID-19 mõju sisejulgeolekule** ja õiguskaitse talitluspidevuse säilitamise. Arutelu oli jätkuks 2020. aasta aprillis toimunud siseministrite mitteametlikule videokonverentsile, kus rõhutati kriisi julgeolekuaspekte.

COVID-19 pandeemia on toonud raskesse ja organiseeritud kuritegevusse muutusi ja uusi suundumusi mitte ainult ELis, vaid kogu maailmas. Pärast liikumispäärangute ja piiriüleste reisipiirangute kehtestamist on kuritegelikud organisatsioonid kohanenud uute oludega ja kohandavad oma tegevust vastavalt pandeemia eripärale. Kuritegelikud organisatsioonid on märkimisväärselt suurendanud oma kohalolekut veebis, otsides endale ohvreid ja kliente internetist, sotsiaalvõrgustikest ja pimevõrgust. Pandeemia ja liikumispäärangud on juba iseenesest soodustanud meditsiinitoodete ja -teenustega seotud kuritegevust ja pettust. Kuritegevus on uutes COVID-19 tingimustes kiiresti kohanenud maailmaturu nõudlusega.

Kriisi järel on liit koondanud oma võimed, tagamaks et kuritegevuse arenemist ja COVID-19 mõju sisejulgeolekule pidevalt jälgitakse, et aimata arengusuundi ette ja vastavalt reageerida.

¹⁸ 9035/19.

¹⁹ 13731/19.

²⁰ 9720/19.

²¹ 7828/20.

Sellea seoses on tekkinud veelgi suurem vajadus pakkuda õiguskaitse- ja õigusasutustele uue keskkonna jaoks kohandatud oskusi. Hädasti on vaja paindlikke ja töökindlaid IT-lahendusi, rohkem uusi pädevusvaldkondi ja piisavaid rahalisi vahendeid. Erilist tähelepanu pöörati ka talitluspidevuse säilitamisele. Liikumispiirangute ajal säilitati talitluspidevus ja teabevahetuse järjepidevus seal, kus IT-lahendused, asutuste vaheline ühendatus ja turvalised sidekanalid olid olemas. Liikmesriigid on väljendanud selget soovi konsolideerida ELi operatiivkoostöö raamistikku ning töötada välja kogu ELi hõlmavad IT-lahendused, et suurendada ühendatust ja tulevikus teabevahetust edendada.

3. TERRORISMIVASTANE VÕITLUS

Kuigi 2019. ja 2020. aastal terrorirünnakute arv ja mõju vähenes, on terrorismivastane võitlus endiselt üks COSI tegevuskava prioriteete ning see oht ELi sisejulgeolekule nõuab valdkondadevahelist lähenemisviisi.

3.1 ELi reageerimine terrorismile

Valmistades ette nõukogu 2019. aasta kevadel toimunud mõttevahetust, tegi COSI kokkuvõtte ELi tasandil alates 2015. aastast terrorismi ennetamisel ja selle vastu võitlemisel saavutatud edust²² ning esitas võimalikud tegevussuunad tulevikuks. Euroopa Parlament mängis kaasseadusandjana olulist rolli mitte ainult arvukate seadusandlike ettepanekute vastuvõtmisel, vaid ka terrorismi käsitleva erikomisjoni²³ mahukas töös, mille tulemusel võeti 2018. aasta detsembris vastu ulatuslik aruanne terrorismivastase võitluse kohta, sealhulgas 227 soovitus edasiseks tööks selles valdkonnas. Eesistujariik käivitas mõttevahetuse selle üle, kuidas selles valdkonnas edasi liikuda, pidades silmas, et 2019. aasta tõi ELi jaoks kaasa palju muutusi, mis võivad mõjutada ELi sisejulgeolekupoliitikat, sealhulgas terrorismivastase võitlusega seotud jõupingutusi.

Komitees toimus arvamuste vahetus, mille käigus märgiti, et vastu võetud meetmeid tuleb rakendada ning kõrvaldama peab praktilised puudused. Lisaks rõhutati vajadust tugevdada sidemeid ning arendada sise- ja välisjulgeoleku vahelist seost terrorismivastase võitluse valdkonnas.

²² 5569/19.

²³ WK 15093/2018.

3.2 Lahinguväljateave

Poliitika- ja julgeolekukomitee ning COSI arutasid **lahinguväljateabe** küsimust ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori esitatud dokumendi ja ettekande alusel²⁴. Arutelu keskenduti vajadusele kiirendada lahinguväljateabe kättesaadavust kolmel eesmärgil: piirikontroll, kuritegude uurimine ja nende eest vastutusele võtmine. Delegatsioonid väljendasid heameelt edusammude üle, mida on saavutatud pärast viimaseid arutelusid 2017. aasta juulis, ning rõhutasid lahinguväljateabe kogumise ja kasutamise valdkonnaülest iseloomu, kuna see hõlmab hulgaliselt osalejaid ja erinevaid aspekte militaar-, õiguskaitse ja õigusvaldkonnas.

3.3 Tagasipöörduvad terroristidest välisvõitlejad

Terroristidest välisvõitlejate, sealhulgas tagasipöörduvate terroristidest välisvõitlejate olukord ja nende põhjustatud võimalik terrorismioht on muutunud suureks murekohaks nii poliitilisel kui tegevustasandil. Türgi sõjaline tegevus Kirde-Süürias ja selle piirkonna pidevalt ebastabiilne olukord on suurendanud muret seoses oletatavate terroristidest välisvõitlejate võimaliku avastamata tagasipöördumisega. On ülimalt tähtis, et väljastpoolt Euroopat pärit terroristidest välisvõitlejad tuvastataks, kui nad üritavad ületada ELi välispiire, ning et võetaks meetmeid pärast seda, kui on saadud jälitusteavet oletatavate väljastpoolt Euroopat pärit terroristidest välisvõitlejate identiteedi kohta. COSI arutas, millist protsessi tuleks kasutada selleks, et sisestada SISI²⁵ usaldusväärsetelt kolmandatelt riikidelt saadud teavet oletatavate terroristidest välisvõitlejate kohta, mis andis parema ülevaate ELi ja siseriiklike õigusaktide kohaselt olemas olevatest võimalustest ning võimaldas määrata kindlaks aspektid, mida tuleks veel ühtlustada.

²⁴ 6336/19 EU RESTRICTED / RESTREINT UE + ADD 1 EU RESTRICTED / RESTREINT UE + ADD 2.

²⁵ 7741/20.

3.4 Vägivaldne paremäärmuslus

Pärast nimetatud terrorismivormist ajendatud hiljutisi rünnakuid leiti, et on paras aeg ja asjakohane käsitleda seda teemat kõrgetasemelisel poliitilisel arutelul. Valmistades ette nõukogus 2019. aasta detsembris toimunud mõttevahetust ning jätkuks terrorismi töörühmas toimunud aruteludele, rõhutas komitee vajadust jälgida ja dokumenteerida vägivaldse paremäärmusluse ja terrorismiga seotud arengusuundi²⁶. Aruteludest ilmnes, et lisaks internetis leiduvale teabele kasutavad liikmesriigid erinevaid lähenemisviise, mis võivad anda neile ainult osalise ja ebapiisava ohupildi. Samuti peeti esmatähtsaks täiendavalt kaaluda, kuidas võidelda terroristliku propaganda vastu internetis, sõltumata selle aluseks olevast ideoloogiast.

3.5 Ohu hindamine terrorismivastase võitluse valdkonnas ELis

Vastavalt kehtestatud korrale²⁷ kiitis COSI igal poolaastal heaks ELi tasandi soovitused ohu hindamise kohta terrorismivastase võitluse valdkonnas ELis^{28 29 30}. Muu hulgas rõhutati 2019. aasta mais esitatud soovitustes vajadust käsitleda poliitiliselt või ideoloogiliselt motiveeritud vägivaldset äärmuslust ja terrorismi selle kõikides vormides, võttes samal ajal arvesse ühiskonna üha suuremat polariseerumist.

3.6 KBRT-oht

Komitee väljendas heameelt komisjoni ettekande üle, milles käsitletakse ELi reageerimist keemilistele, bioloogilistele, radioloogilistele ja tuumaohtudele ning võimalikke edasisi samme, et maandada eelkõige keemia- ja bioloogiliste relvade võimaliku kasutamisega seotud suurenenud riske.

²⁶ 12225/19.

²⁷ 13414/1/17 REV 1.

²⁸ 9044/1/19.

²⁹ 13709/1/19 REV 1.

³⁰ 7740/20.

3.7 Võitlemine antisemitismi vastu: ülevaade olukorrast ja edasine tegevus

9. oktoobril 2019. aastal Halles (Saksamaa) toimunud sünagoogi vastu suunatud rünnaku järel andis komisjon komiteele ülevaate selles valdkonnas käimasolevast tööst. Pärast seda, kui nõukogu kiitis 6. detsembril 2018 heaks avalduse, mis käsitleb antisemitismi vastu võitlemist ja turvalisust puudutava ühise lähenemisviisi väljatöötamist, et paremini kaitsta juudi kogukondi ja institutsioone Euroopas,³¹ moodustas komisjon liikmesriikide ja juudi kogukondade osalusel nõukogu avalduse rakendamiseks töörühma. Avalduse rakendamise toetuseks eraldati vahendeid politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendist.

³¹ 15213/18.

4. ORGANISEERITUD JA RASKET RAHVUSVAHELIST KURITEGEVUST KÄSITLEV ELI POLIITIKATSÜKKEL / EMPACT

EL kehtestas 2010. aastal nelja-aastase poliitikatsükli, et luua kestlik ja järjepidev raamistik organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevuse vastaseks võitluseks. Sellest sai põhiraamistik operatiivkoostöökaks kogu ELis, et kõrvaldada ELi tasandil sisejulgeolekut mõjutavad peamised kuritegevusega seotud ohud.

Üks ELi poliitikatsükli põhijooni on selle integreeritud valdkondadevaheline laad, mida iseloomustab nii kõigi valdkondadevaheliste ja mitut asutust hõlmavate osalejate üksteist täiendavate panuste kasutamine ja ühtlustamine kui ka eri liiki vahendite ja tegevuste integreerimine, et tegeleda ELi kuritegevusevastase võitluse prioriteetidega³².

See valdkondadevaheline lähenemisviis vähendab muidu raskesti ületatavaid takistusi, näiteks riiklikul ja ELi tasandil ning sise- ja välistegevuse kontekstis mitmesuguste osalejate erinevad pädevused, volitused ja töömeetodid ning raske ja organiseeritud kuritegevuse keerukas piiriülene laad, mis nõuab väga mitmesuguste vahendite ja lähenemisviiside kasutamist, et selle vastu tõhusalt võidelda.

ELi poliitikatsükli saavutusi näitavad head operatiivtegevuse tulemused (III lisa)³³, millest annavad korrapäraselt aru operatiivtegevuskavade juhid ja mida saadakse ka ühismeetmete päevade (JAD) korraldamise kaudu. Samavõrd oluline on see, et ELi poliitikatsükkel on loonud uue mõõtme riiklikul ja ELi tasandil välja kujunenud struktuuride vahelises koostöös ning andnud võimalusi töötada välja uusi lähenemisviise selle valdkondadevahelise struktuuri alusel.

2019. aastal saavutati selle abil konkreetseid tulemusi, näiteks vahistati 8000 isikut, sealhulgas olulisi sihtmärke, tuvastati üle 1400 inimkaubanduse ja internetis levitatava lapsporno ohvri, välditi ELi huvides pettusi (400 miljonit eurot), arestiti või külmutati kuritegelikul teel saadud vara (77 miljonit eurot), konfiskeeriti 75 tonni narkootikume ja kemikaale ning konfiskeeriti 6000 tulirelva³⁴.

³² 14884/1/18 REV 1.

³³ [7623/20](#)

³⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/44281/information-note-empact.pdf>

4.1 Organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli rakendamine ja läbivaatamine

COSI-I on keskne roll ELi poliitikatsükli protsessi juhtimises. Nagu on ette nähtud ELi poliitikatsükli pädevusraamistikus,³⁵ tegeleb COSI operatiivtegevuskavade rakendamise põhjaliku hindamisega, kaasates ka liikmesriike ja teisi osalejaid, et tagada nende pühendumine ning inimressursside ja finantsvahendite nõutav eraldamine. Komitee jälgib operatiivtegevuskavade täitmise edenemist kaks korda aastas, tuginedes Europoli järeldestele operatiivtegevuskavade rakendamise kohta ning juhtide ja EMPACTI riiklike koordinaatorite (NEC) aruannetele³⁶.

Eesistujariikide kolmiku kohtumisel rõhutati seoses ELi poliitikatsükli rakendamisega peamiselt vajadust ajakohastada aruandlusmehhanismi, et tagada operatiivtegevuskavade rakendamise aruannete edasine ühtlustamine³⁷. Sellega tegeleti ning 2020. aasta veebruaris loodi uus aruandlusmehhanism,³⁸ mida selgitatakse üksikasjalikult hilisemas etapis. Tutvustati ka suurepäraseid operatiivtegevuse tulemusi, samuti tõhustatud koostööd ELi-välise partnerite/riikidega, ELi poliitikatsükli arengut ning selle tõhusust ja edukust.

4.2 EU SOCTA 2021

Nõukogu järeldestes organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli jätkamise kohta ajavahemikul 2018–2021³⁹ tehti Europolile koos liikmesriikide, komisjoni ja teiste justiits- ja siseküsimuste asutustega ülesandeks valmistada ette EU SOCTA 2021 kasutajanõuded, mille COSI peab kinnitama enne 2019. aasta juulit, ning COSI kiitis need heaks⁴⁰ 2019. aasta mais.

³⁵ 14884/1/18 REV 1.

³⁶ 8686/19.

³⁷ 9036/19.

³⁸ 5002/20.

³⁹ 7704/17.

⁴⁰ 9038/1/19 REV 1.

EU SOCTA 2017 ja selle metoodika hindamisel soovitasid liikmesriigid ja Europol teha mitmeid parandusi. Ajakohastusi kajastati EU SOCTA 2021 kasutajanoodeid käsitlevas dokumendis ning need andsid juhiseid **EU SOCTA 2021 metoodika** ajakohastamiseks, näiteks keskkonnaanalüüsi lisamiseks, et teha kindlaks suundumused ja nõrgad kohad andmete kogumisel ja analüüsimisel. COSI kiitis muudetud EU SOCTA 2021 metoodika⁴¹ heaks 2020. aasta jaanuaris.

4.3 Sõltumatu hindamine

Algatatud on ELi poliitikatsükli (2018–2021) sõltumatu hindamine,⁴² nagu on nõutud nõukogu järeldustes organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükli jätkamise kohta ajavahemikul 2018–2021,⁴³ et anda panus järgmisesse ELi poliitikatsükklisse.

Hindamise eesmärk on anda üldine hinnang selle kohta, kas ja mil määral on ELi poliitikatsükkel (2018–2021), sealhulgas EU SOCTA, täitnud oma üldise eesmärgi võidelda sidusal ja metoodilisel viisil kõige olulisemate ELi mõjutavate raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude vastu, ergutades koostööd kõigi asjaomaste osalejate vahel,⁴⁴ ning soovitada konkreetseid meetmeid järgmis(t)e ELi poliitikatsükli(te) parandamiseks.

Sõltumatu hindamine annab ülevaate 2018.–2021. aasta poliitikatsükli jooksul saavutatud tulemustest ja ilmnunud takistustest ning nende põhjustest. Selles määratakse kindlaks parimad tavad ja konkreetsed meetmed rakendatavate soovitude vormis, et ühtlustada ja parandada järgmis(t)e ELi poliitikatsükli(te) tulemuslikkust ja tõhusust⁴⁵.

Liikmesriigid ning justiits- ja siseküsimuste asutused on hindamisse kaasatud mitmesuguste vahenditega, sealhulgas küsimustike ja intervjuude ning võimaluse korral õppekülastuste kaudu, ja kui seda peetakse vajalikuks, siis muude toimivuse jälgimise vahenditega.

⁴¹ 13732/1/19 REV 1.

⁴² 10993/19.

⁴³ 7704/17.

⁴⁴ 15358/10.

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/117583.pdf.

⁴⁵ 11163/19.

2019. aasta juulis paluti COSI toetusrühma delegatsioonidel vahetada arvamusi komisjoni dokumendis esitatud hindamise peamiste elementide üle ning samuti dokumendis esitatud hindamise järelevalve aspektide üle. Selle tulemusena loodi hindamise hõlbustamiseks nõuanderühm ning komisjoni dokument vaadati läbi COSI toetusrühma koosoleku järel esitatud kirjalike märkuste alusel⁴⁶.

COSI toetusrühmale esitati 2020. aasta aprillis tödokument ning delegatsioonid võtsid teadmiseks hindamise esialgsed tulemused ja kuni 2020. aasta aprillini toimunud tegevuse⁴⁷. Hoolimata COVID-19 pandeemiast kulgeb hindamine kavakohaselt.

4.4 Rahastamine

Pidevalt on tehtud jõupingutusi ELi poliitikatsükli rahastamise ühtlustamiseks. COSI toetusrühma delegatsioonid vahetasid 2019. aasta mais arvamusi rahastamist käsitleva eksperdirühma kolmanda seminari tulemuste ja soovitude üle, osutades aspektidele, mida nad pidasid prioriteetseks ja millega COSI peaks edasi töötama.

2019. aastal eraldati EMPACTi nelja miljoni euro suurusest kogueelarvest kolm miljonit eurot suurtele toetustele ja miljon eurot väiketoetustele⁴⁸. Pärast COSI toetusrühmas septembris toimunud arutelu 2020. aasta kavandatud eelarve üle lepidi kokku, et väiketoetusteks eraldatakse rohkem vahendeid, võttes arvesse väga häid kasutusmäärasid ja võimaldatavat paindlikkust.⁴⁹ Lisaks rahastati COSI arutelu alusel dokumendipettuse horisontaalset prioriteeti esmakordselt otse 100 000 EUR ulatuses. COSI jätkab rahaliste vahendite eraldamise jälgimist. COSI võttis teadmiseks olulise konkreetse rahastamise teistelt ELi institutsioonidelt/asutustelt/võrgustikelt,⁵⁰ mis tõstab esile nende partnerite pühendumust EMPACTi toetamisele.

⁴⁶ 1163/1/19 REV 1.

⁴⁷ WK 4357/20.

⁴⁸ 10992/19.

⁴⁹ 10992/1/19 REV 1.

⁵⁰ 7409/1/20 REV 1.

4.5 Aruandlusmehhanism

2020. aasta veebruaris esitati delegatsioonidele ELi poliitikatsükli (2018–2021)

aruandlusmehhanismi⁵¹ muudetud kavand, mille aluseks olid riiklike koordinaatorite soovitud, mis esitati Europoli poolt 26. juunil 2019 korraldatud spetsiaalse töörühma koosolekul ja riiklike koordinaatorite 30. oktoobri⁵² 2019. aasta koosolekul toimunud seminaril.

Delegatsioonid arutasid muudetud dokumenti eesmärgiga see vastu võtta ning olid üldiselt ühel meelel, et uus kavandamis- ja aruandlusvorm on varasemast kasutajasõbralikum ja ratsionaalsem⁵³.

4.6 Nähtavus

COSI esitas 2018. aasta mais ka suunised ELi poliitikatsükli identiteedi tugevdamise kohta ning võttis vastu soovitud, mille eesmärk on parandada teavitamist ELi poliitikatsüklist/EMPACTist,⁵⁴ tuginedes liikmesriikide riiklike meedia kontaktpunktide mõttevahetustele ja aruteludele.

Soovitud võeti kasutusele ELi poliitikatsükli muudetud suunistes⁵⁵ ning meediasoovituste rakendamise järelmeetmed⁵⁶ esitati COSI toetusrühmale 2020. aasta mais, võttes nõuetekohaselt arvesse EMPACTi riiklikelt koordinaatoritelt saadud märkusi⁵⁷. Saadud vastuste põhjal soovitas töörühm koostada **teabevahetuse tegevuskava**, mis parandaks EMPACTi nähtavust pikas perspektiivis⁵⁸.

Veel üks meede, mis on võetud selleks, et suurendada ELi poliitikatsükli nähtavust ning edendada operatiivsete tegevuskavade ja COSI / COSI toetusrühma töö konkreetseid tulemusi, oli otsus avaldada tulemusi tutvustavad **teabelehed**⁵⁹ koos iga-aastase **reklaamvideoga**⁶⁰.

⁵¹ 5002/20.

⁵² WK 12513/19.

⁵³ 5002/1/20 REV 1.

⁵⁴ 7909/18.

⁵⁵ 14884/1/18 REV 1.

⁵⁶ 7434/20.

⁵⁷ WK 4395/20.

⁵⁸ 7434/1/20 REV 1.

⁵⁹ 7623/20.

⁶⁰ <https://newsroom.consilium.europa.eu/videos/127612-empact-2019-results-20200602>

4.7 Ühismeetmete päevad

Delegatsioonid tegid COSI toetusrühma 2019. aasta novembri koosolekul kokkuvõtte Europoli poolt 2019. aasta ühismeetmete päevadele antud hinnangust ning andsid strateegilisi suuniseid selle kohta, milliseid eesmärke ja kuritegevusega seotud prioriteete tuleks 2020. aasta ühismeetmete päevade puhul arvesse võtta⁶¹.

COSI strateegiliste suuniste alusel leppisid delegatsioonid kokku 2020. aasta ühismeetmete päevade kontseptsiooni kavandis, mis põhines Europoli poolt Frontexiga konsulteerides koostatud märkusel⁶².

⁶¹ 13737/19.

⁶² 5619/20 EU RESTRICTED.

5. ORGANISEERITUD JA RASKE RAHVUSVAHELINE KURITEGEVUS – TEMAATILINE FOOKUS

5.1 Finantsuurimise, sealhulgas kriminaaltulu jälitamise talituste tõhustamine

Pärast kahte ettevalmistavat arutelu õiguskaitse töörühmas 2020. aasta jaanuaris ja veebruaris toimus 21. veebruaril 2020 COSI-s temaatiline arutelu, millel käsitleti seda, kuidas võtta finantsuurimiste puhul kasutusele terviklikum lähenemisviis, mis hõlmaks meetmeid seoses vara tagasivõitmise ja konfiskeerimise, rahapesu andmebüroode vahelise koostöö ja Europoli rolliga selles koostöös ning sularaha- ja virtuaalmaksetega. Sellest tulenevalt tegi COSI õiguskaitse töörühmale ülesandeks valmistada ette **nõukogu järelduste** eelnõu, mida COSI arutas täiendavalt 2020. aasta mais ja mille nõukogu kiitis heaks 2020. aasta juunis⁶³.

Nõukogu järelduste lõplikus tekstis rõhutatakse vajadust tõhustada koostööd ja koostöid finantsuurimiste läbiviimisel ning finantsteabe vahetamisel rahapesu andmebüroode, kriminaaltulu jälitamise talituste, tolliasutuste, maksuasutuste ja õiguskaitseasutuste vahel.

Lisaks kutsutakse nõukogu järeldustes komisjoni üles kaaluma võimaliku hilisema konfiskeerimise eesmärgil arestitud vara haldamise õigusraamistiku tugevdamist,⁶⁴ lisama arestimiseelse planeerimise põhimõtte ning andma kriminaaltulu jälitamise talitustele lisapädevusi, näiteks kiireloomulise ennetava ajutise arestimise pädevuse, et hoida ära vara kaotsimine. Samuti palutakse komisjonil kaaluda õigusraamistiku edasist tõhustamist, et omavahel ühendada pangakontode riiklikud keskregistrid, kaaluda vajadust veelgi parandada virtuaalvarasid käsitlevat õigusraamistikku või alustada liikmesriikidega uuesti arutelu sularahamaksete õigusliku ELi tasandil piiramise vajaduse üle.

⁶³ 8927/20 ja CM 2664/20 (Austria ja Itaalia avaldus).

⁶⁴ Konfiskeerimise direktiiv (2014/42), artikli 10 lõige 2.

5.2 Ebaseaduslik uimastikaubandus

Õiguskaitse tööühma veebruaris toimunud koosolekul, kuhu oli kutsutud ka horisontaalne narkootikumide tööühm, esitas eesistujariik aruteludokumendi uimastikaubanduse vastase võitluse kohta. Tähelepanu keskmes oli koostöö tõhustamine Lääne-Balkani partneritega, kuid viidati ka laiemale kontekstile, nagu koostöö USA uimastivastase võitlusega tegeleva ameti (DEA) ja Ladinameerika riikide õiguskaitseasutustega.

Seejärel pidas COSI temaatilise arutelu, pidades silmas ELi 2019. aasta uimastiturgude aruannet, milles rõhutati vajadust seada uimastipoliitika poliitilises tegevuskavas tähtsamale kohale. Delegatsioonid nõustusid, et ELi julgeolekut ähvardava ohu ulatus õigustab uue poliitilise tähelepanu suunamist olukorrale narkootikumide valdkonnas ning et tuleks tugevdada jõupingutusi ebaseadusliku uimastikaubanduse tõkestamiseks integreeritud, tasakaalustatud ja tõendus põhise poliitika raames. Tuleks tihendada koostööd liikmesriikide vahel ning õiguskaitse-, kohtu-, tolli- ja maksuasutuste vahel. Suurema tähelepanu alla tuleks võtta peamised uimastikeskused, pimevõrgu ja postiteenuste kasutamine, kohtueksperitiis, uued tehnoloogiad, finantsuurimine, tulu konfiskeerimine ning kuritegelike liidrite sihikule võtmine, et katkestada kogu kuritegevustsükkel. Tuleks arendada tugevamaid rahvusvahelisi partnerlusi ELi naaberriikidega ja peamistel salakaubateedel. COSI tegi horisontaalsele narkootikumide tööühmale, keda toetas õiguskaitse tööühm, ülesandeks määrata kindlaks meetmed, mida saab võtta, et parandada ELi reageerimist ebaseaduslikule uimastikaubandusele.

COSI kiitis 2020. aasta mais heaks **strateegilised ja operatiivmeetmed uimastikaubandusele reageerimise tõhustamiseks**⁶⁵.

⁶⁵ Dokument 7743/20, mida on muudetud vastavalt dokumendile COSI 7743/1/20 REV 1.

5.3 Rändajate ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja inimkaubandus

Delegatsioonid vahetasid arvamusi rändajate smugeldamise võrgustikega seotud tegevuse tõhustamiseks võetavate terviklike operatiivmeetmete⁶⁶ rakendamise seisu⁶⁷ üle, rõhutades selle teema tähtsust ja väljendades tugevat toetust arutelus välja toodud erinevate operatiivküsimuste käsitlemisele.

COSI tegi kokkuvõtte⁶⁸ ELi praegusest tegevusest võitluses rändajate smugeldamise vastu Vahemere idaosa rändeteel. Üldiselt toetati ELi suutlikkuse ja valmisoleku suurendamist ning tunnustati ELi poliitikatsükli/EMPACTi ebaseaduslikule sisserändele kaasaaitamise vastast võitlust käsitleva osa raames saavutatud suurepäraseid tulemusi.

23. jaanuaril 2020 toimunud justiits- ja siseministrite mitteametliku kohtumise järelmeetmena vahetasid delegatsioonid arvamusi, võttes arvesse Europoli, Frontexi ja EASO ühisaruannet rändajate smugeldamise vastase võitluse kohta Lääne-Balkani piirkonnas⁶⁹. Delegatsioonid toetasid põhimõtteliselt tõhustatud teabevahetuse mehhanismi väljatöötamist Lääne-Balkani riikides, nt riiklike süsteemide väljatöötamist varjupaigataotlejate ja ebaseaduslike rändajate biomeetriliste andmete registreerimiseks ja vahetamiseks EURODAC-süsteemi eeskujul, ning SIENA edasist kasutuselevõttu. Leiti, et ELi asutuste parem esindatus piirkonnas oleks teatavatel juhtudel kasulik, kuid samal ajal rõhutati, et erinevate ELi osaliste tegevust tuleks paremini kooskõlastada. Tuginedes headele operatiivtegevuse tulemustele, innustas komitee Lääne-Balkani partnereid aktiivsemalt osalema ELi poliitikatsükli / EMPACTis. COSI kordas oma üleskutset, et vastavalt Euroopa andmekaitseinspektori arvamusele peavad komisjon ja asjaomased ametid tegelema sotsiaalmeedia seire funktsiooni küsimusega pärast EASO programmi sulgemist.

COSI võttis teadmiseks FRONTEXi 2020. aasta riskihinnangu. Tuginedes piirihalduses tuvastatud ohtudele ja haavatavustele, kavandas Frontex ja viis läbi ühiseid operatiivtegevusi, et ennetada, avastada ja tõkestada ebaseaduslikku rännet ja piiriülest kuritegevust välispiiridel ja naabruses asuvates kolmandates riikides. Selliseid mõõdetavaid ühiseid jõupingutusi tehakse vajaduse korral ja juhul, kui see on tulemuslik keskpikas ja pikas perspektiivis.

⁶⁶ 15250/18.

⁶⁷ 13439/19.

⁶⁸ 13974/19.

⁶⁹ 5312/20.

Alalise korpuse ja Frontexi operatiivtegevuse arendamine, Euroopa piiri- ja rannikuvalveasutuste vahelise koostöö arendamine ning kolmandate riikidega tehtava koostöö laiendamine põhineb Euroopa integreeritud piirihaldusel.

Komisjon esitas COSI toetusrühmale teise eduaruande,⁷⁰ mis avaldati 2018. aasta detsembris vastavalt direktiivi 2011/36/EL (milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset) artiklile 20. Aruandes juhiti tähelepanu riigisisese inimkaubanduse kasvule ning sellele, et suureneb rändevoogude ärakasutamine inimkaubanduseks. Aruannet tutvustati ka kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö kooskõlastuskomitee (CATS) ja strateegilise sisserände-, piiride ja varjupaigakomitee (SCIFA) koosolekul ning inimkaubanduse vastase operatiivse tegevuskava avakoosolekul.

5.4 Maffialaadsed organiseeritud rühmitused

Itaalia delegatsioon esitas 2019. aasta septembris COSI-le aruteludokumendi seoses ohuga, mida kujutavad endast üha aktiivsemad organisatsioonid, mida iseloomustab nende tegevuse „struktuurne paindlikkus“ ja „riikidevaheline“ olemus. Eraldi viidati Ndranghetale ja tabelisse lisati mitu arutelupunkti. Delegatsioonid võtsid dokumendi teadmiseks.

5.5 Dokumentidega seotud pettus

Dokumendipettus oli jätkuvalt valdkondadevaheline oht ja EMPACTi prioriteet, sest see teeb võimalikuks kuriteod paljudes teistes kuritegevuse valdkondades. Aga eelkõige piiridel kujutab dokumendipettus endast tõsist ohtu sisejulgeolekule, mis ei piirdu ebaseadusliku rändega.

Oma piirivalvealase põhipädevuse raames laiendas Frontex andmete/teabe vahetamist spetsiaalses riskianalüüsi võrgustikus ja koostas ELi liikmesriikide analüütikute jaoks uued dokumendipettust käsitlevad EDF-võrgustiku tulemustabelid, pakkus olukorrateadlikkust strateegilisel tasandil igaaastastes riskianalüüsid, keskendudes dokumendipettusele, ning koostas mitu temaatilist käsiraamatut.

Lisaks tagas COSI esimest korda selle valdkondadevahelise prioriteedi jaoks eelarve, mis võimaldas võtta mitmeid operatiiv- ja tehnilisi meetmeid, mida toetasid Europol ja dokumendipettuse vastase võitlusega tegelev kõrgetasemeline töörühm.

⁷⁰ 15677/18 + ADD 1.

6. SISE- JA VÄLISPOLIITIKA SEOTUS

6.1 ÜJKP ning JSK valdkonna koostöö: ÜJKP tsiviiltegevuse kokkulepe

Poliitika- ja julgeolekukomitee ning COSI pöördusid tagasi ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe juurde, keskendudes selle rakendamisele. Euroopa välisteenistus teavitas 2019. aasta veebruaris delegatsioone Euroopa välisteenistuse/komisjoni ühisest tegevuskavast ja käimasolevatest jõupingutustest ÜJKP ning JSK koostöö tugevdamiseks ning rõhutas riiklike rakenduskavade kesksel rollil. Euroopa välisteenistus juhtis tähelepanu oma jõupingutustele teha koostööd komisjoni, Europoli, Frontexi ja CEPOLiga, et tagada sellise kõikehõlmava tegevuskava koostamine, milles nähakse samuti ette võimalus arendada uusi koostöövorme ÜJKP ning JSK osalejate vahel. Liikmesriigid nõustusid, et on vaja kokkuleppe tõhusat rakendamist ning tihedamat koostööd ÜJKP ja JSK valdkonna osalejate vahel.

Tsiviiltegevuse kokkuleppe rakendamise suhtes toetati üldiselt minikontseptsioonil põhinevat lähenemisviisi, mis seisneb tsiviilkokkuleppe rakendamises konkreetsete projektide ja katseprojektide kaudu vastavalt missioonile. Poliitika- ja julgeolekukomitee ning COSI arutasid Euroopa välisteenistuse dokumendi alusel organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse koordineerimisplatvormi katseprojekti võimalikku loomist Nigeris⁷¹. Arutelu näitas, et enne sellise projekti üle otsustamist on vaja selgitada mitmeid küsimusi.

6.2 Hübriidohud

Komitee pidas tervitatavaks eesistujariigi aruannet⁷² ning ettekannet 2019. aasta juulis Helsingis toimunud mitteametlikul ministrite kohtumisel korraldatud stsenaariumipõhisel poliitilisel arutelul tehtud järelduste kohta. Delegatsioonid nõustusid, et tuleks kasutada mitut valdkonda hõlmavat, riiklikku ja ELi lähenemisviisi. Delegatsioonid rõhutasid ka ELi asutuste rolli liikmesriikide jõupingutuste toetamisel. Selle arutelu alusel toimus nõukogus 2019. aasta oktoobris poliitiline mõttevahetus.

⁷¹ WK 10339/19.

⁷² 12226/1/19 REV 1.

COSI ning poliitika- ja julgeolekukomitee pidasid eesistujariigi aruteludokumendi alusel ühise arutelu hübriidohtudega võitlemise üle⁷³. Delegatsioonid olid suures osas üksmeelel ELi lähenemisviisi kohaldamisala ja vajaduse suhtes selles valdkonnas, mis nõuab ka sisemiste ja väliste vahendite kasutuselevõttu. Rõhutati ÜJKP missioonide rolli hübriidohtudega tegelemisel nende tegevuspiirkonnas.

⁷³ WK 10276/19.

7. KOOSTÖÖ LÄÄNE-BALKANI PARTNERITEGA

Lääne-Balkani partneritega tehtava koostöö tugevdamine oli üks eesistujariigi Horvaatia peamisi prioriteete ning see oli läbiv teema mitmetes töörühmade tasandil ja COSI-s peetud aruteludes seoses selliste oluliste sisejulgeoleku valdkondadega nagu ebaseaduslikud uimastid, rändajate smugeldamine ja operatiivkoostöö.

Pidades silmas julgeolekuohtude, sealhulgas ebaseaduslike uimastite turu ja organiseeritud kuritegelike rühmituste keerukat kattuvat olemust, soovitati, et ebaseadusliku **uimastikaubanduse** ja organiseeritud kuritegelike rühmituste ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks vajalik meede oleks veelgi tõhustada koostööd ELi ja Lääne-Balkani riikide partnerite vahel soovitusena saavutada see ELi poliitikatsükli/EMPACTi kaudu, mis pakub valdkondadevahelist platvormi, et võtta sihikule teatavad piirkonnad ja organiseeritud kuritegelikud rühmitused. COSI-s käsitlemiseks esitati ka muid aspekte, näiteks idee tugevdada veelgi liikmesriikide ja kolmandate riikide ning eelkõige Lääne-Balkani riikide partnerite politsei-, piirivalve- ja tolliasutuste vahelist operatiivkoostööd, ning anda Lääne-Balkani riikidele rohkem ELi oskusteavet tehnilise toe kujul ja toetades organisatsioonilistes, õiguslikes ja menetluslikes raamistikes esinevate takistuste kõrvaldamist.

23. jaanuaril 2020 toimunud justiits- ja siseministrite mitteametliku kohtumise järelmeetmena vahetasid delegatsioonid arvamusi, võttes arvesse Europoli, Frontexi ja EASO ühisaruannet rändajate smugeldamise vastase võitluse kohta Lääne-Balkani riikides (5312/20).

Delegatsioonid toetasid põhimõtteliselt seda, et töötatakse välja mehhanism Lääne-Balkani riike puudutava teabevahetuse tõhustamiseks, nt EURODAC-süsteemi eeskujul varjupaigataotlejate ja ebaseaduslike rändajate biomeetriliste andmete registreerimise ja vahetamise riiklikud süsteemid, ning SIENA edasist kasutuselevõttu. Leiti, et ELi asutuste parem esindatus piirkonnas oleks teatud juhtudel kasulik, kuid samal ajal rõhutati, et erinevate ELi osaliste tegevust tuleks paremini koordineerida. Tuginedes headele operatiivtegevuse tulemustele, innustas komitee Lääne-Balkani partnereid aktiivsemalt osalema ELi poliitikatsükli / EMPACTis. Frontex oli jätkuvalt pühendunud pikaajalisele koostööle Lääne-Balkani radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku (RAN) partneritega. See koostöö pakub ajakohastatud olukorrateadlikkust ja parandab analüütilist suutlikkust, mis võib aidata leida kõige sobivamad strateegilise tasandi ja operatiivsed ühiste ohtudele reageerimise viisid. COSI kordas oma üleskutset komisjonile ja asjaomastele ametitele tegeleda sotsiaalmeedia seire funktsiooni küsimusega pärast EASO programmi sulgemist, nagu on tehtud ülesandeks Euroopa andmekaitseinspektori arvamuses.

8. TEABEHALDUS

Eesistujariik Soome algatas 2019. aasta teisel poolaastal sellel teemal üksikasjaliku arutelu, pidades silmas käimasolevat arutelu ELi sisejulgeoleku tuleviku üle⁷⁴. Liikmesriigid rõhutasid, et **teabehaldus** peaks olema ka edaspidi nõukogu päevakorras ja et süstemaatilise lähenemisviisi tagamiseks on vaja vaadata läbi kogu andmetsükkel alates juurdepääsust kuni tõhusa andmevahetuse ja andmete kasutamiseni. Lisaks tõstsid liikmesriigid esile lõppkasutajate väljavaateid edasisteks arenguteks ning et olemasolevaid (juriidilisi ja tehnilisi) vahendeid tuleb täielikult ära kasutada. Samuti käsitleti Europoli rolli tugevdamist teabekeskusena. Kinnitati, et kasvavate andmevoogudega toime tulemiseks on äärmiselt oluline automatiseerimine, mille eeltingimuseks on standardimine.

2019. aasta novembris tegi eu-LISA COSI-le ettekande „**Tehisintellekt** suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimises“⁷⁵; osalejad reageerisid teemale positiivselt, kusjuures mõned sõnavõttud olid küllaltki pikad. Esitati mitu ideed, näiteks vajadus töötada välja ühised algoritmid konkreetsetes valdkondades kogu ELis, kusjuures esmane prioriteet on standardimine. Tehti mitmeid viiteid Europoli innovatsioonikeskusele, mida on juba varem arutatud. Samuti rõhutati, et meetmete võtmist puudutavad poliitilised otsused tuleks võtta vastu alles siis, kui neid küsimusi on käsitletud eksperdirühma tasandil. Üldiselt tunnustati tehisintellekti võimalikku rolli sisejulgeolekus nii strateegilisest kui ka praktilisest seisukohast ning tunnustati, et tegemist on valdkonnaga, mida tuleb täiendavalt uurida ja mille suhtes tuleb kohaldada ranget kaitsemeetmete raamistikku.

⁷⁴ 13510/19.

⁷⁵ 12783/19.

Kaks uut **koostalitlusvõime määrust** ((EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818) jõustusid 11. juunil 2019 ja nende määruste rakendamine oli üks eesistujariik Soome peamisi prioriteete. Käitamismenetlused ja koostalitlusvõime mõju lõppkasutajatele (liikmesriikide ametiasutustele) on oluline teema, mida tuleb arutada nõukogu struktuurides, et optimeerida koostalitlusvõime raamistiku operatiivset lisaväärtust. 2019. aasta septembris esitati COSI-le eesistujariigi dokument, milles kirjeldati uute koostalitlusvõimet käsitlevate määruste rakendamise erinevaid aspekte ning esitati COSI-le mitu teemat, mida tuleks nende määruste rakendamise raames täpsemalt määratleda. Arutelu näitas vajadust teha täiendavaid jõupingutusi, et tegeleda koostalitlusvõimet käsitlevate õigusaktide rakendamise eri etappidega.

Üldiselt oldi üksmeelel, et COSI teavitamine rakendamise seisust ja lahendamist vajavatest küsimustest võiks aidata parandada koostalitlusvõime raamistiku õigeaegset rakendamist.

9. TOLL: TOLLI POOLT SISEJULGEOLEKUSSE ANTAVA PANUSE SUURENDAMINE

COSI jätkas aruandlusperioodil ühe prioriteedina tolliasutustega tehtava koostöö käsitlemist. Komitee võttis teadmiseks tolli ja õiguskaitseasutuste vahelise tulevase koostöö ajakohastatud strateegia vastuvõtmise. Aruteludokumendi⁷⁶ alusel tegi COSI kokkuvõtte ulatuslikust tööst, mida eesistujariik on teinud tolli sisejulgeolekut edendava tegevuse tõhustamiseks, ning arutas võimalikke edasisi samme, millega sellist koostööd saaks kindlaksmääratud pädevuste raames ja kooskõlas siseriiklike õigusaktidega veelgi tugevdada, kuna seda peetakse organiseeritud kuritegevuse vastases võitluses ülioluliseks. COSI on esile toonud Frontexi edusammud piirivalvurite, tolli ja politsei kaasamisel Frontexi piiriülese kuritegevuse vastase operatiivtegevuse raames.

EMPACTi raames on tolliasutuste kohalolek pidevalt kasvanud ja 2020. aastal osalesid tolliasutused kümnes 2020. aasta operatiivses tegevuskavas, olles neist kahes kaasjuhid⁷⁷. Delegatsioonid rõhutasid tolli positiivset koostööd organiseeritud ja rasket rahvusvahelist kuritegevust käsitleva ELi poliitikatsükliga ning innustasid süvendama koostoimet tollialase tegevuskavaga. Tollikoostöö töörühma 26. novembri 2019. aasta koosolekul esitati tegevuskava tolli integreerimise kohta SOCTAsse.

COSI uuris võimalusi ELi poliitikatsükli operatiivsete tegevuskavade ja tollikoostöö töörühma 10. tegevuskava vaheliseks koostööks, et saavutada koostoime, ning kiitis heaks väljapakutud edasise tegevuse⁷⁸.

⁷⁶ 13975/19.

⁷⁷ 7069/20.

⁷⁸ 7664/1/20 REV 1.

10. KOOLITUS

Asjaomaste ELi ametite korraldatud õiguskaitsealane koolitus oli viimane arutelu ELi sisejulgeoleku tulevikku käsitlevate temaatiliste arutelude reas. ELi sisejulgeoleku tulevikku käsitlevate arutelude raames pidas COSI 2019. aasta novembris elava ja kaasava arutelu õiguskaitsealase koolituse üle⁷⁹. Üldiselt oldi üksmeelel, et koolitus on strateegiliselt oluline ja et sellesse on vaja rohkem investeerida, eelkõige uute tehnoloogiate osas. Liikmesriigid märkisid, et rohkem on vaja koolitust küberkuritegevuse ja koostalitlusvõime valdkonnas.

Väljendati laialdast toetust kogu ELi hõlmava standarditud õppekava väljatöötamisele, võttes arvesse riikide erinevusi, ning tehti ettepanekuid kehtestada kvaliteedi sertifitseerimise standardid. Delegatsioonid toetasid üksmeelselt vahetusprogrammide edasiarendamist, sealhulgas üliõpilaste kaasamist, ja tõid näiteid praegustest programmidest: Prantsusmaa ja Hispaania vastastikune koolitus ning Bulgaaria ja Saksamaa üliõpilasvahetusprogramm. Üks delegatsioon kordas üleskutset luua innovatsioonilaboris haridussammas ja samas suunas esitati üleskutsed, et CEPOL võiks täita suuremat rolli teadus- ja arendustegevuses ning et tuleks luua tugevamad sidemed akadeemiliste ringkondadega.

Kutsuti üles, et CEPOLi tuleks piisavalt rahastada ja vajaduse korral tuleks ajakohastada CEPOLi volitusi, et lisada mis tahes kindlaks määratud täiendavad ülesanded, sealhulgas osalemine põhikoolituses.

Koolitustegevust on vaja kaardistada, et vältida kattumist ning koordineerida ELi, piirkondlikku ja riiklikku koolitustegevust. Üldiselt oldi üksmeelel, et õiguskaitsekoolituses on teadlikkuse suurendamiseks vaja teha rohkem koostööd tolli ja õiguse valdkonnaga.

Eesistujariik rõhutas lõpetuseks koolituse strateegilist tähtsust, ühise tuumõppekava arendamise vajadust, vahetusprogrammide edasiarendamise kasulikkust ning CEPOLi ja FRONTExi olulist rolli⁸⁰.

⁷⁹ 13973/19.

⁸⁰ Frontexil on oluline roll piirihalduskogukonna koolituse arendamisel ja ühtlustamisel, edendades ühiseid standardeid ja parimaid tavasid praeguste ja tekkivate probleemide lahendamiseks välispiiril. Frontexi koolitusprogrammid edendavad asutustevahelist koostööd ja kaasaegseid töömeetodeid, integreerides uusimad suuremahulised IT-süsteemid ja tipptasemel tehnoloogiad, võimaldades piirihalduskogukonnal koguda asjakohast teavet ja luureandmeid ning tegutseda ühist sisejulgeolekut ähvardavate võimalike riskide ja ohtude ennetamiseks.

– Justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustik

Komitee võttis teadmiseks EIGE ettekanded justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku tegevuse kohta⁸¹ 2018. aastal ning Europoli ettekanded justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku peamiste prioriteetide kohta 2019. aastal, keskendudes koostalitlusvõimele, IKT-le, kübervaldkonnale ja innovatsioonile. Aasta hiljem tutvustas Europol justiits- ja siseküsimuste asutuste võrgustiku kõige asjakohasemaid tegevusi 2019. aastal⁸² ning Eurojust tutvustas 2020. aasta peamisi prioriteete.

11. COSI TOETUSRÜHMA ROLL

COSI toetusrühm hõlbustab ja toetab COSI tööd, eelkõige ELi poliitikatsükli raames. Toetusrühm peaks ette valmistama COSI-s toimuvaid arutelusid, viies näiteks lõpule teatud (sageli tehniliste) küsimuste menetlemise, mida saab käsitleda COSI toetusrühma tasandil, või lihtsustades COSI-s toimuvaid arutelusid. COSI täiendavaid suuniseid nõudvad küsimused või strateegilised küsimused esitatakse COSI-le arutamiseks⁸³.

12. JÄRELDUSED

COSI täitis jätkuvalt oma keskset rolli sisejulgeolekualase operatiivkoostöö edendamisel ja tugevdamisel liidus. COSI jätkas ELi poliitikatsükli elluviimise jälgimist ja edasiste arengute suunamist. Poliitikatsükkel (2018–2021) on jätkuvalt ELi põhivahend võitluses organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevusega järgmise nelja aasta jooksul, andes tugeva valdkondadevahelise platvormi paljude osalejate vaheliseks operatiivkoostööks. COSI-l on oluline roll järgmistes etappides, mis on seotud 2022. aastal algava uuendatud poliitikatsükli ettevalmistamise ja rakendamisega.

Lisaks on COSI-l jätkuvalt oluline roll ELi sisejulgeolekut puudutavatele probleemidele vajalike reaktsioonide väljatöötamisel paljude temade osas, mida järgmine eesistujariikide kolmik (Saksamaa, Portugal ja Sloveenia) hakkab käsitlema.

⁸¹ 6422/19.

⁸² 5972/20.

⁸³ 8900/17.

13. LISA – COSI JA COSI/PJK KOHTUMISED 2019. AASTA JAANUARIST KUNI 2020. AASTA JUUNINI

KOHTUMINE	KUUPÄEV	PÄEVAKORD	MENETLUSE TULEMUS
COSI TOETUSRÜHM	4/02/2019	CM 1318/1/19 REV 1	
COSI	21/02/2019	CM 1319/19	6655/19
COSI – PJK	21/02/2019	CM 1607/19	
COSI TOETUSRÜHM	2/05/2019	CM 2629/1/19 REV 1	
COSI TOETUSRÜHM	8/05/2019	CM 2777/19	
COSI	14/05/2019	CM 2632/1/19 REV 1	9401/19
COSI TOETUSRÜHM – CIVCOM	12/06/2019	CM 2626/19	
COSI TOETUSRÜHM	22/07/2019	CM 3245/19	
COSI TOETUSRÜHM	11/09/2019	CM 3886/1/19 REV 1	
COSI – PJK	25/09/2019	CM 3875/1/19 REV 1	
COSI	26/09/2019	CM 3876/2/19 REV 2	12662/19
COSI TOETUSRÜHM	11/11/2019	CM 4549/1/19 REV 1	
COSI	19/11/2019	CM 4550/19	14696/19
COSI TOETUSRÜHM	6/02/2020	CM 1286/1/20 REV 1	
COSI	21/02/2020	CM 1383/20	6658/20
COSI TOETUSRÜHM	11/05/2020	CM 2092/20 (kirjalikud märkused menetluses olevate asjade kohta)	9025/20
COSI	15/05/2020	CM 2142/1/20 REV 1 (taotlus märkuste tegemiseks)	9026/20
COSI mitteametlik videokonverents	15/05/2020	WK 4775/20	

14. II LISA – LÜHENDID

- AI: tehisintellekt
- ARO: kriminaaltulu jälitamise talitus
- CBRN: keemiline, bioloogiline, radioloogiline ja tuuma-
- CCC: ühine tuumõppekava
- CCWP: tollikoostöö tööühm
- COSI: sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee
- ÜJKP: ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika
- CT: terrorismivastane võitlus
- EEAS: Euroopa Liidu välisteenistus
- EIGE: Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut
- EIS: Europoli infosüsteem
- EMPACT: kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm
- EU CTC: ELi terrorismivastase võitluse koordinaator
- EU SOCTA: Euroopa Liidu raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnang
- FTFs: terroristidest välisvõitlejad
- ISF: sisejulgeolekufond
- HVG: kõrge maksumusega toetus

- JAD: ühismeetmete päevad
- JSK nõukogu: justiits- ja siseküsimumuste nõukogu
- LEA: õiguskaitsesametnikud
- LEWP: õiguskaitses töörühm
- LVG: madala maksumusega toetus
- MFF: mitmeaastane finanssraamistik
- NEC: EMPACTi riiklikud koordinaatorid
- OAP: operatiivtegevuskava
- OCG: kuritegelik organisatsioon
- OCCP: organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse koordineerimisplatvorm
- PSC: poliitika- ja julgeolekukomitee
- SIS: Schengeni infosüsteem
- THB: inimkaubandus
- TWP: terrorismi töörühm
- US DEA: USA uimastivastase võitluse agentuur
- WB-RAN: Lääne-Balkan – radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik

15. III LISA – EMPACTI 2019. AASTA OPERATIIVTEGEVUSKAVADE ÜLDINE TEABELEHT

EUROPOL PUBLIC INFORMATION

GENERAL FACTSHEET OAPS 2019

CRIMINAL FINANCES, MONEY LAUNDERING AND ASSET RECOVERY

49 arrests
Seized: €6 800 104 in cash.
Other: **18** vehicles, **165** cannabis plants
Assets seized: 200 bank accounts frozen

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OP CARTON ROUGE

2 HVTs identified

CYBERCRIME – ATTACKS TO INFORMATION SYSTEMS

22 arrests
7 international investigations/operations supported
5 EMPACT action days executed
1 OCG and **9** high-value targets (HVT)
40 000 victims' data recovered, and **16** proxy servers identified; over **€550 000** in cash and cryptocurrencies
Taken down: multi-million euro cryptocurrency laundering service Bestmixer, illegal online platform The Wall Street Market, illegal online platform Valhalla Marketplace

OPERATIONAL HIGHLIGHT: TAKE DOWN OF MULTI-MILLION EURO CRYPTOCURRENCY LAUNDERING SERVICE BESTMIXER

Bestmixer was one of the three largest mixing services for cryptocurrencies. Achieved a turnover of at least **\$200m** (approx. 27 000 bitcoins) in one year, guaranteeing customers' anonymity

CYBERCRIME – CHILD SEXUAL ABUSE AND CHILD SEXUAL EXPLOITATION

58 arrests
39 victims identified
Seized: 21 childlike sex dolls
50% increase of non-content files and warning files compared to 2018
22.3% reduction in child sexual abuse material/files thanks to non-content files and warning files uploaded

OPERATIONAL HIGHLIGHT: VICTIM IDENTIFICATION TASKFORCE

19 victims identified and safeguarded, **1 914** series created and shared, **355** intelligence packages created

CYBERCRIME – NON-CASH PAYMENT FRAUD

475 arrests/detentions
1 306 international investigations supported/contributed
3 international operations supported/contributed
1 OCG dismantled
Identified: 60 HVTs, **1 370** fraudsters, **386** herders, **3 383** money mules, **4 757** victims
€17.9m fraud prevention
Seized: €40 000 in cash
Other: 120 fake university diplomas and other counterfeit documents, computers, luxury watches and other jewellery
Taken down: 300 Instagram accounts

OPERATIONAL HIGHLIGHT: E-COMMERCE ACTION (ECOMM 2019)

60 arrests
Fraudulent transactions reported for a value of **€5 164 392.60**

DOCUMENT FRAUD

165 arrests
4 print shops dismantled
Seizures: 3 655 fraudulent documents
Involved in: **9 JOINT ACTION DAYS**

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OP MARKO

(Large-scale forgery of documents for migrant smuggling networks), **1** arrest, **1** fully equipped print shop dismantled
198 passports + **3 200** biodata single pages of original Greek and foreign passports, **172** identity cards, **90** driving licences, residence permits. Equipment: paper laminating and cutting devices, ink, etc

DRUGS - CANNABIS, COCAINE AND HEROIN

283 arrests
Seized: 37.2 tonnes of cannabis resin, **10 tonnes** of cocaine, **8 tonnes** of acetic anhydride for heroin production, **500 kg** of heroin, **10 kg** of fentanyl, **€7m** in cash
Other: **4** yachts, **1** vessel, **103** vehicles
Assets seized: 800 bank accounts frozen, **€27m** in properties and luxury goods

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OPERATION BEAUTIFUL

4 tonnes of cocaine seized, **€2m** in cash seized, **800** bank accounts frozen, luxury goods worth **€6m**, properties worth **€20m**
Other: **3** yachts, **77** vehicles, **4** firearms

DRUGS – NPS/SYNTHETIC DRUGS

555 arrests
Seized: 11.3 tonnes of pre-precursors (MAPA), **2.4 tonnes** of cocaine, **2.5 tonnes** of cannabis, **682 kg** of MDMA, **229 000** ecstasy pills, **247 kg** of methamphetamine, **€7.5m** in cash and cryptocurrency
Other: **57** firearms, **16** cars and luxury goods
7 illicit laboratories dismantled

OPERATIONAL HIGHLIGHT: LARGE SCALE JAD

11.3 tonnes of pre-precursors, **1.3 tonnes** of cocaine, **19 000** ecstasy pills, **10 kg** of amphetamine, **6 kg** of MDMA
€60 000 in cash. Other: **6** firearms, **16** cars

FACILITATED ILLEGAL IMMIGRATION

2 601 arrests
86 OCGs identified/dismantled
Identified: **19** facilitators, **508** over-stayers, **34** irregular migrants
Seized: **2 875** documents, **€1.2m** in cash. Other: **3 556** mobile phones, **1** vessel, **37** vehicles, **2** trucks, **2** vans, **21** tractors, **7** boat engines, **57** firearms, **983** pieces of ammunition, **200 000** cigarettes, drugs

OPERATIONAL HIGHLIGHT: INVESTIGATION CASE

13 arrests, **86** OCGs identified/dismantled, **70** HVTs identified
19 facilitators identified, **34** irregular migrants found,
508 over-stayers detected, **12 534** entry refusals, **4** print shops identified and dismantled, **1 081** internet referrals, **389** criminal proceedings against sham marriages, mobile phones and documents seized

ORGANISED PROPERTY CRIME

1 251 arrests
23 mobile organised crime groups dismantled
Seizures and assets seized: value of the seizures and assets seized: **€4 444 424**

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OP PANDORA IV

64 arrests, **28 000** cultural goods seized, **158** criminal investigations initiated

TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS

825 arrests
94 OCGs identified/dismantled
Identified: **1** HVT, **8 824** suspects, **1 307** potential victims (including 69 minors)
Seized: **€173 000**, **\$2 500**. Other: **6** vehicles, computers, mobile phones
Assets seized: **€1.5m** frozen

OPERATIONAL HIGHLIGHT: LABOUR EXPLOITATION

273 arrests, **323** potential victims identified, **100** new investigations

MTIC FRAUD

31 arrests
12 OCGs identified/dismantled
Tax evasion prevented: **€8.7m**
Seized: **€2.2m** in cash, **15** tonnes of goods. Other: **1** truck
Assets seized: **€6.8m** seized/frozen

OPERATIONAL HIGHLIGHT: BALTIC REGION

9 OCGs investigated, **€2.2m** in cash seized, vehicles and real estate worth **€1.8m**

EXCISE FRAUD

444 arrests
Seized: **5 215 710 kg** of designer fuel, **7 880 litres** of mineral oil, **32 571 kg** of ethano-like liquid, **956 866 kg** of tobacco, **348 272 731** pieces of cigarettes, **12 965 litres** of vodka, **235** pallets of alcoholic beverages and soft drinks, **€979 234** in cash. Other: **104** trucks, **78** trailers, **58** cars, **3** vans, **75** forklifts, **11** ISO containers, **4** weapons, IT equipment, machinery, large quantity of ingredients for fuel laundering
254 illicit tobacco production/storage/distribution facilities dismantled
Assets seized: machinery/equipment for illegal production of tobacco (**137** production lines, **75** packaging lines, **61** cutting machines, **22** generators and huge quantities of precursors), illegal fuel filling stations and equipment for fuel distribution, real estate, luxury vehicles worth **€1.6m**, **186** bank accounts frozen
Tax evasion prevented: **€370 361 417**

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OPS CHAIN BRIDGE III/IV

59 arrests, **5200 tonnes** of designer fuel, **€330 000** in cash and other assets seized, **186** bank account frozen
 Other: **78** trucks, **78** trailers

FIREARMS

1 069 arrests
Seized: **6 072** weapons, **59** weapon parts, **31 369** pieces of ammunition and **121** cartridges, **15** explosive improvised devices, **99** hand grenades, **4** blocks of TNT, **9** sticks of dynamite, **€2 774 305** in cash, **€4m** in cryptocurrency, **€35 000** in gold. Other: **299.5 kg** of drugs, **25 866 kg** of cocaine, **188 000** pills, **80 kg** of heroin
Taken down: **50** dark web accounts

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OP ARMES 72 AND WARDOGS

152 arrests, **4 490** weapons seized, **9** sticks of dynamite, **€470 000** in cash

ENVIRONMENTAL CRIME

148 arrests
3 OCGs identified/dismantled
977 suspected individuals/legal entities identified
Seized: **30 tonnes** of contaminated fishes, **2 471 kg** of illegal fisheries, **240 kg** of glass eels, **13** fishing boats, **4** boats, **1 030** tonnes of lead acid batteries (+ **9 630** tonnes under investigation), **224 207** batteries, **50 511kg** sets of solar batteries, **1 783.65 kg** of used batteries, **130** lithium batteries, **22** truck batteries, **12** car batteries, **340 kg** of waste, **23 394m³** of timber. Other: **3** tanks, **12** vehicles, 3 engines
Assets seized: **€2 691 648** illicit profit

OPERATIONAL HIGHLIGHT: OPS END OF LIFE BATTERIES

15 arrests, **1** OCG dismantled, **5** potential HVTs identified
Seized: **1 030 tonnes** of lead acid batteries (+ **9 630 tonnes** under investigation), **224 207** batteries, **50 511 kg** sets of solar batteries, **1 783.65 kg** of used batteries, **130** lithium batteries
22 truck batteries, **12** car batteries